

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — 40 (—80 kor.) | Félévre — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — 1.20 (2.40 ") | Egyes szám — — — .10 (—20 ")
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Tanulságok.

— A villamosok sztrájkja után. —

A villamos vasutasok sztrájkjának vége van. Hat napig tartott a hősi harc, végül vereséggel végződött. Nem nyílt csatában verték le villamos testvéreinket, nem a maguk csüggedése vagy széthuzása okozta a bukást, hanem felülről jövő jellemtelen árulás és törvénytelen erőszak.

Lapunk más helyén megtalálják olvasóink a sztrájk lefolyásának történetét. E helyen a sztrájk tanulságaival kívánunk foglalkozni. Mert ha van sztrájk, amely becses és nagy tanulságokat mutathat föl, úgy a villamosok sztrájkja az.

Nézzük mindenekelőtt a villamos vasutasok mozgalmának a történetét. Szegény emberek, a szó legigazibb értelmében *proletárok* a villamos vasutasok alkalmazottai. Hatalmas, gazdag, profitéhes társaságok kizsákmányolt és elnyomott rabszolgái. Minden nap az életükből új meg új Kálvária. Roskadozó testtel cipelik a nyomoruság keresztjét. És még panaszkodniok, feljajdulniok sem volt szabad a legkönyörtelenebb osztályuralom eme páriáinak.

Jött azután a szentkoronás szövetség, amelynek gróf Batthyány Tivadar áll az élén. Megindult a hajtóvadászat tagok után. A villamos vasutasokra esett a szemük és kivetették rájuk is a hálójukat. Batthyány gróf maga járt el a társaságoknál, hogy megengedjék alkalmazottaiknak a szentkoronás szövetségbe való belépést. Megtörtént.

Erre megindult az agitáció az alkalmazottak között. Maga a grófi elnök olyan véresszájú szózatokat intézett hozzájuk, hogy mellette tizenhárompróbás agitátorok is elbujhattak volna. A nagy nyomoruság termékeny talaja volt az agitációnak. A villamos vasutasok csakhamar ezerszámra csatlakoztak a szentkoronás szövetséghez és rajongó tagjai lettek.

Mi, szervezett vasuti munkások, jóelőre tudtuk, hogy nem jó helyre szegődtek villamos testvéreink. A jóllakottak, a nagyurak táborában ők csak mostoha gyermekek lehetnek. Az érzéseknek és érdekeknek mélyen tátongó örvénye választja el őket a szentkoronás szövetség méltóságos és nagyságos vezetőitől. Tüzet és vizet, urakat és szegény proletárokat összevegyíteni nem

lehet. Ha mégis egy akolba szorulnak, a szegény emberek huzzák a rövidebbet.

Ezt mi tudtuk és még sem gördítettünk akadályt a szentkoronások útjába. Még akkor se, amikor a villamosok egy része, az *osztálytudatosok*, inkább hozzánk, munkásokhoz, a saját vérükhöz jöttek volna, mint a nagyuri társaságba. De előre láttuk, hogy a villamos vasutasok kemény harc előtt állanak és teljes önzetlenséggel lemondunk az akkor hozzánk kívánczó villamos alkalmazottakról, mert nem akartuk megbontani soraikat és nem akartuk ezzel előre is gyöngeteni harcra kész erejüket.

Igy lettek a villamos vasuti alkalmazottak a szentkoronás szövetség tagjai. Nagy reményekkel és erős bizalommal tömörültek. Hogyisne, amikor gróf Batthyány Tivadar, ez a nagy befolyású, előkelő tagja a kormánypártnak, az elnökük! Az a Batthyány gróf, aki — mint maga is gyakran eldicsekedett vele — puszijajtása Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek, olyan kenyeres pajtása, hogy ez nem tagad meg tőle semmit, bármit kérjen is. Azután ott van a három ügyésze a szentkoronás szövetségnek, Bakonyi Samu, Lengyel Zoltán és Vázsonyi Vilmos. Mind a három hires-nevezetes képviselő, kettő oszlopos tagja a kormánypártnak, a harmadik pedig koronázatlan királya a fővárosnak.

Ezeknek a méltóságos és nagyságos „tagtársaknak” a befolyását biztosítéknak tekintették a szegény, egyszerű villamos vasutasok arra nézve, hogy minden kívánságuknak megnyerik a kormányt. Amire különben — szentül meg voltak róla győződve — aligha lett szükség, mert hiszen most a hazafias függetlenségi párt van uralmon és Kossuth apánk fia a kereskedelemügyek minisztere. Ez a kormány önként is nagyszívesen segít majd a nyomorgó villamos alkalmazottakon, akik mind valamennyien hazafias, nemzeti érzésű emberek és a Kossuth-nevet mindennapi imájukba foglalják.

Gróf Batthyány Tivadarban, a nemzeti kormányban bizakodva indították meg mozgalmukat a villamos vasutasok. Az események azután sorra következtek, mint a karikacsapás. Gróf Batthyány elnöklete alatt megállapították a villamosok kívánságait tartalmazó emlékiratot. Már akkor kipattant az a szó, hogy: *sztrájk*. És az elnöklő gróf

Batthyány akkor egy szóval sem mondta, hogy ellenzi a sztrájkot. Sőt ellenkezőleg. Széles, furfangos mosolylyalmondotta:

— Én nem mondom, hogy sztrájkoljanak, de azt sem mondom, hogy ne sztrájkoljanak!

Azután átnyújtották az emlékiratot a társaságoknak. Gróf Batthyány szövetsége hivatalosan nyújtotta át. A társaságok nem is válaszoltak. Erre gyűlést tartottak a villamos vasutasok, amelyen ki akarták mondani a sztrájkot. A grófi elnök távol volt. A döntő pillanatokban lőtávolon kívül tartózkodott. A szegény, bizakodó villamos alkalmazottak az élethalálharc előtt állottak, az elnökük pedig odahaza Lajtaufalun vadászott. Akkor még elhalasztották a sztrájk kimondását.

A gyűlést követő napok egyikén a szentkoronás szövetség két vezetőségi tagja: Turcsányi Pál és dr. Landler Jenő felkeresték az elnököt, hogy beszámoljanak az ügyek állásáról és véleményét kérjék ki. A gróf ur véleményét csak eltalálni lehetett, az egyenes beszédet a szépszakállu ur nem szereti. De eltalálni azután könnyű volt. Az ismeretes alattomos mosolygásával egyre csak azt kérdezte:

— No hát lesz sztrájk? Lesz sztrájk?

És amikor azt a választ kapta, hogy alig kerülhető ki, ezeket mondotta:

— Jól van, ha kitör a sztrájk, én rögtön a fővárosban termek és közbelépek.

Világos: a gróf ur buzdított a sztrájkra és 25-én ki is tört a sztrájk. Már az első napon az első keserű csalódás érte a sztrájkolókat. A hazafias, a nemzeti kormány, a Kossuth Ferenc kormánya nyíltan a kizsákmányoló társaságok pártjára szegődött. Már az első napon kitűnt, hogy a kormány éppen olyan ellenségük a sztrájkolóknak, mint akár Hívös és Jellinek villamos vasuti vezérigazgatók.

Hiába vonultak ki nemzetiszínű zászlók alatt a sztrájkpanyára, hiába hordták bluzukon a tulipántos jelvényt, hiába dalolták szünetlenül a Kossuth-nótát: a Kossuth apánk fiának a kormánya könyörtelenül elrugta őket, amikor közvetítésért hozzá folyamodtak.

Nemsokára a második, még keserűbb csalódás következett. Az ötezer sztrájkoló szünetlenül azt kérdezte, hol az elnök, hol a nagyhatalmu, nagybefolyású Batthyány Tivadar gróf, aki bizonyára a keze legyin-

tésével söpri el a szivtelen társaságokat. A gróf ur vadászott. A sztrájk nem zavarta nagyuri kedvtelésében. Egész garmada sürgönnyt kellett érte menesztetni, míg végre — a sztrájk *harmadik* napján! — kegyeskedett harcban álló tagtársai közé menni.

Eljött, de nem volt köszönet a jövetelében. Meg sem kísérelte, hogy a sztrájkolók kívánságait diadalra juttassa, hanem a harcban állók *háta mögött* paktált a társaságokkal és olyan megállapodást kötött velük, hogy ő leszereli a sztrájkot és a társaságok a sztrájkolók körül annyit fogadnak vissza, amennyit akarnak, a többit pedig, sok száz becsületes, szegény embert elcsapják.

Azután volt — arca ennek a nemes grófnak megjelenni a sztrájkolók között és ott azt ajánlani nekik, hogy a szégyenteljes megadást, az öngyilkosságot kövessék el. Eközben pedig kijelentette ott a sztrájkolók között, a sztrájk kitörése után negyednapra — hogy ő *ellenzi és elítéli a sztrájkot*. És ezt a nyilatkozatát megküldötte az összes lapoknak és megismételte még egynéhányszor.

Szóval: gróf *Batthyány* csufol *elárulta és cserben hagyta* azokat a szegény ezernyi tagtársait, akiket ő kergetett a sztrájkba. Hogy azután teljes legyen a sor, a gróf egyenesen *megtiltotta a szentkoronás szövetségnek*, hogy a sztrájkolókat támogassák. És egyenesen *megtiltotta Turcsányi Pálnak és Breuer Ferencnek*, akik addig elismerést érdemlő módon buzgólkodtak a sztrájkolók érdekében, de tisztviselői a szentkoronás szövetségnek, hogy továbbra is törődjenek a villamosvasutasokkal.

Ekkor már fölyült a sztrájkolók szeme. Belátták, hogy *ellenségeikben bíztak és jóbaráttaikat taszították el maguktól*.

Hiába fordultak ekkor már a szervezett vasuti munkásokhoz, a harc sorsa már eldőlt. A szervezett vasuti munkások önzetlenül és lelkesen sietett a segítségükre. Tettel és tanácssal, erkölcsileg és anyagiilag támogatták a sztrájkolókat. Nem nézték, hogy azok az ellenség táborában állanak, csak azt látták, hogy bajba jutott szegény emberek, akik igazáikért küzdenek a kizsákmányoló és politikai rut szövetsége ellen. Tehát támogatásukra siettek, amint-hogy támogatta a sztrájkolókat a külső szervezett munkásság is.

De már későn volt. A kormány cserben hagyta, gróf *Batthyány* elárulta a sztrájkolókat és ekkor már veszve volt a sztrájk. Amit gróf *Batthyány* megkezdett, azt hitvány ürügy alatt, törvénytíró erőszakkal befejezte a nemes gróf szövetségese, *Boda* rendőrfőkapitány. Harhatalommal fölsozlotta a sztrájkantanyát és széjjel kergette a sztrájkolókat. Ugy üzette őket legényeivel a városban keresztül, mint a gróf ur odahaza a hajtóvadászaton szokta.

Ezzel azután a hősiesség harenak, amelyben villamos testvéreink a kitartásnak csodálatra méltó jelét adták, vége lett. Könnyes szemekkel, ökölbe szoruló kézzel hagyták ott szegény testvéreink a sztrájkantanyát, akik ez előtt a Kossuth-nótát énekelték és *Batthyányt* éltették, most ezt kiáltották:

— *Pfuj Batthyány! Le a kormánynyal! Éljen a munkáspárt!*

A sztrájk elbukott, de azért mégis nyereséget hozott a villamos vasutasoknak: *osztálytudatra ébresztette őket*. Értsék meg a vasutasok is azt a nagy leckét, amit ez a

sztrájk nyújt. Akik dolgozó milliók vagyunk, mi egyenruhás és egyenruha nélküli munkások, mi mind együvé, egy táborba valók vagyunk. Aminthogy egy táborban vannak a Hűvösök és Jellinek a gróf *Batthyány*kkal és a nemzeti kormányval. Az egyik oldalon a *szervezett munka*, bárhol folyjék is, bármilyen cím alatt, a másik oldalon a *szervezett tőke*, bármilyen politikai céget tül is ki és bármilyen felekezethez is tartozzék.

Jóakaratra, pártfogásra, segítségre pedig ezektől az uraktól ne számítsunk.

Annyi jóakaratot várhatunk tőlük, amennyi a mi erőnk.

Annyi pártfogást várhatunk tőlük, amilyen a mi összetartásunk.

Annyi segítséget várhatunk mi tőlük, amennyire kényszeríteni tudjuk.

Nagy, jelentőségteljes, korszakot alkotó lesz ez a sztrájk, ha a vasuti alkalmazottak is levonják belőle a tanulságot és megvonják a határt: akik becsületesen dolgoznak, akik nehéz munkájukért silány bért, mostoha bánásmódot és csonkított jogokat kapnak, akiket egyformán sujt a kizsákmányolás és az elnyomatás: azok egy táborba tömörüljenek és tartsanak össze testvériesen vészben és harcban.

A nagyurak, méltóságosak és nagyságosak, vezérigazgatók és miniszterek, grófok és főrendőrök pedig szembe velünk. Ugyis összetartanak, ugyis egy szív, egy lélek valamennyi.

Azután peregjen le közöttünk a friss, az egészséges, a természetes *osztályharc*. Amelyben mi leszünk a győztesek, mert bennünk a mindeneket megteremtő *erő* és részünkön a fejlődés nagy, szent igazsága! P. S.

A villamos vasutasok sztrájkja.

A vásárra vitt nyomoruság.

Hogyan kezdjünk bele? Hogyan mondjuk el nektek, munkástársak, azt a históriát, amelyet napok óta kíváncsian lestek, amelynek minden bettije olyan igazságot mond el nektek, amelyet az öntudat régen az elmétekbe vésett? Óriási nyomoruságról, tengernyi keserűségről, fájdalmas, kijózanító csalódásról kell írunk. Mibe mártjuk a tollunkat? Az elkeseredés epéjébe? A harag, a gyűlölet lángjába? A bosszúérzelmek fel-feltörő lavínjába? Nem! Az igazság aranyába mártjuk és ezzel írjuk le nektek annak a sztrájknak a históriáját, amelyről nyolc nap óta irnak és beszélnek össze-vissza tücsköt-bogarat, amelyről még a soronkint megfizetett sajtó is a legnagyobb megbotránkozás hangján szól — szólván a sztrájkba kergető és kizsákmányoló svindler munkásnyuzó gazemberségeiről — és amely nekünk, vasutasoknak, oly tanulságos, ha szomorú is.

Nem csupán nektek mondjuk el ezt a históriát, munkástársak, hanem elmondjuk mindenkinek, akit illet, lefelé, fölfelé, akár vasuti bakterházban valahol az isten háta mögött, akár miniszteri palotában vagy grófi kastélyban tanyázzon az illető. Bennünket földi hatalom — jöjjön zsándárral, elkobzással, ügyészszel, börtönnel — nem riaszt vissza az igazság megmondásától. Bennünket tekintély-cafrangok nem akadályozhatnak meg a tisztán-látásban. Mi látunk és ítélünk.

A fővárosban és környékén szaladgáló villamos vasutasok sztrájkjáról már eleget írtak. Azt is megírták, hogy a villamos társaságok — hej, de gyönyörűséges osztályokra dolgozó kompániák ezek! — minden erejükkel ráfeküdtek az alkalmazottak kétségbeesztő nyomoruságára és mindent elkövettek, hogy ez a kiszípolozott nyomo-

ruság valamiképpen ki ne kecmeregjen a szorításuk alul és ki ne lépjen a szabad cselekvés terére, mert akkor — legalább is alkalmatlan lesz. Nos, mégis úgy lett. Hogy is történt csak? Mondjuk el.

A mult hó 25-én, déli 12 órára szokatlan csend nehezedett a fővárosra. A Budapesti Városi Villamos Vasut, a Budapesti Közuti Vas-pálya Társaság, a Budapest-Ujpest-Rákos-palotai Vasut, a Budapest-Budafoki Helyi-érdeklő Vasut és a Ferenc József Földalatti Vasut forgalmi, műszaki és pályafentartási személyzete — *mintegy hétezer ember* — *abbahagyta a munkát*.

De miért? Oly nagy volt a nyomoruság, hogy tovább nem bírták elviselni? Az igaz, hogy ezeknél a milliókkal dobálódzó társaságoknál tán még komiszabb az alkalmazottak helyzete, tán még nagyobb a munkásnyuzás, mint ami Máv.-unknál. Az igaz, hogy az elkeseredés, a nyomoruság, a fővárosban napról-napra növekedő lakás-és élelmiszeruzsora a villamos munkástársak helyzetét tűrhetetlenné tette. Az elégtelenség lavínja nőttön-nőtt.

A szentkoronás szövetség ezt a guruló lavinát a saját völgyébe pottyantotta, hogy alkalomadtán a saját céljaira felhasználhassa. Mit csinált belőle? Az óriási lavinából vulkánt. Belerakta az igeretek csóváját, a biztatások dinamitját, feltüzelt mindenféle anyaggal, ami gyújt, ami robban, ami éget, pusztít és elősegítette — mintha egyetértett volna az uzsorás társaságokkal — a kitörést.

A szentkoronások jól tudták, hogy a villamosok szervezetlenek. Az öntudat hiánya, a hazafiság maszлага, a tulipán-hóbort, az osztályharc nem ismerése — mindezek elég alkalmas eszközök arra, hogy a villamos vasutasokat abba a táborba tereljék, ahol ilyen eszközökkel dolgoznak. Tudták, hogy a villamos vasutasok elégedetlenek, hogy a tisztességes megélhetésért bármely percben harcra szállnak vakon, buzgón és kijelölték nekik azt az utat, amely — az igaz, hogy nagyon keserves csalódásokon keresztül, de mégis — mi hozzánk vezet.

Köszönet érte, habár drága volt ez a kijelölés, ez a tanítás. *Batthyány* gróf urat — a Tivadart — illeti az érdem. Ő volt az, aki pusztá népszerűség hajhászatból, a munkás-szövetség ellen érzett antipathiából a villamosok ezreit nagytekintélyű szakálla meglöbegtetésével a szentkoronások táborába csalogatta.

Igért nekik füt-fát, sztrájkot, győzelmet. Ez az intrikus gróf volt az, aki a szentkoronások országos értekezletén, szeptember hó végén, a villamosok panaszkodó nyomoruságát ezzel biztatta a sztrájkra:

— Én nem mondom, hogy sztrájkot csináljanak — és aztán itt megnyomta a szót — *de azt se mondom, hogy ne csináljanak*.

Ez az ur, a gróf, a szövetség elnöke volt az, aki a mult hetekben lejátszott pozsonyi kerületi értekezleten a villamosok nyomoruságát ecsetelő *Landler Jenő* dr. és *Turchányi Pál* előtt így nyilatkozott:

— *Ha a sztrájk kitör, azonnal Budapestben leszek. A szövetség nem kívánja ugyan a sztrájkot, de ha már kitör, kötelessége támogatni.*

Azt fel sem említjük, hogy az országos értekezleten ezt a nyilatkozatot sem sajnálta a villamos vasutasoktól:

— *Uraim, bizonyos dolgok felől nem kell sokat vitatkozni, hanem meg kell csinálni.*

Nos, megcsinálták. A szövetség elnöke, a vasutas-vezér, a gróf, a kereskedelmi miniszter puszipajtása kommandálta a villamosoknak a sztrájkot. Igért erkölcsi és anyagi támogatást. Mi lett a vége? Az, hogy a sztrájk kitörése után, mikor napok óta folyt az elkeseredett harc, mikor a hazai és külföldi munkásság rokonszenve, erkölcsi és anyagi támogatása a sztrájkolók felé fordult, akkor a nemes gróf, mint a szövetség elnöke és mint a kereskedelmi miniszter puszipajtása, aki tényleg Budapestre jött, hogy egy szép hajnalban a sztrájkantanyán, ahol a kiverett nyomoruság a

maga tehetetlenségében és éhségében vérkönyveket sirt, elzenghesse, hogy neki 7500 hold földje van és ime, mégis megjelent a sztrájkolók közt, hogy a demokrácia dícsőségére körlevélben utasítsa a szentkoronás szövetség kerületeit, hogy — a sztrájkolókat támogatni nem szabad.

Milyen perfidia! Milyen grófi erény! A vezényszavára hareba rohant csapatoktól elzárja az elemozsiás szekerek útját, hogy a csapat éhen vesszen, mielőtt győzne.

Aztán — ne felejtjük el — a villamosok abban is reménykedtek, hogy az ő szövetségük ügyészi állásait három darab országgyűlési képviselő tölti be, Lengyel Zoltán, Bakonyi Samu és Vázsonyi Vilmos. No, már három ilyen legény csak nem hagyja cserben a szövetségük hareba szállt közkatonaikat. Vázsonyi a főváros rendkívüli közgyűlésén — amit demokrata barátaival hivat össze — nekiront a garasoskodó uzsorás bandának és akkor jaj neki! — Lengyel és Bakonyi az országházban interpellációval fenyegetődznek, szóval: a siker biztos.

A kizsákmányoláson, a nyomoruságon kívül ezek a biztató szentkoronás jelenségek indították hareba a villamosokat. A társaságok előre tudták, hogy nekik össze kell mérni az erejüket a szervezett munkásbolondítókkal és a szervezetlen munkássággal, tehát elkészültek a harcra.

Maga a villamos-társaság működött azon, hogy a sztrájk kitörjön. Október hó 25-én reggel félhatkor a közuti alkalmazottait érte ez a meglepetés. Mikor a munkába akartak állni, a végállomásokon nagyrészüket vissza-küldték. Alig egy-két kocsit indult csak meg. A harcot tehát — a krimicsauval — az igazgatóság kezdte.

A sztrájk megvolt, de a vezérek nem voltak sehol — Landler Jenő dr. és Turchányi Pál kivételével. A sztrájkoló villamosok a „Zöld vadász“-ban ütötték fel a sztrájkot. Előre tudták, hogy az ő barátaik nem azon az uton jönnek, amerről őket várták. A Szakszervezeti Tanácshoz levelet irtak. A mi szövetségünkhez is a következő levél érkezett:

Tekintetes Vasúti Munkások Orsz. Szövetségének
Budapest.

Villamosvasúti tagtársaink súlyos helyzetbe jutottak. Munkaadóik hatalmi kérdésnek tekintik a kenyérkérdést. Ridegen elzárkóznak a követelések teljesítése elől s így nem tudjuk, milyen helyzetbe sodortatnak.

Engedjék remélnünk, hogy tagtársainkat elnyomók ellen való küzdelemben — minden párttekinetet félretéve — erkölcsileg támogatni lesznek szívesek.

Kiváló tisztelettel:

A Magyar Szent Korona Országainak
Vasutas Szövetsége Közp. Vezetősége
Budapest, VII., Erzsébet-körút 43. sz.
Turchányi Pál.

Szövetségünk rögtön áttette a levelet a vasutas-szervezethez, amely a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatást helyezte kilátásba. Az ígéretét be is váltotta.

És mit tettek Batthyány grófék? Mikor a harc javában folyt, mikor a sztrájkra elkészült társaságok a kabátjuk ujjából rázák ki a tartalékosokat és a sztrájktrókok hitvány hadát, mikor a békekisérletek lépten-nyomon kudarcot vallanak, mikor Landler, Turchányi kétségbeesett erőfeszítéssel igyekeznek azon, hogy a szentkoronás egylet hitelét és becsületét rúkkol ki, amelyben mosakodik, kijelentvén, hogy az ő szövetsége minden sztrájkot elítél — tehát ezt is — és hogy ő nem kezdeményezett semmit. Mily rut hazugság! Mily alávaló árulás! Mily becstelen mentegődzés!

Aztán jönnek a közismert békebarátok, a munkásság atyái: Sztérényi, Stetina, Kossuth Ferencnek — Kossuth Lajos fiának — egy szava sincs a hatezerévi munkásság kétségbeesett harcához.

A darabant-kormánytól átörökölt Sztérényi, a szociálpolitikus, a nagy békeszerető, a legridegebb elfásultsággal nézi a harcot és ha hozzáfordulnak, mindenben a milliomos társaságok pártján van Stetina komájával

együtt. A harcoló munkásság magára marad, mint a majthényi sikon a kuruc sereg. Elárulta őket a vezér.

És mi történik a sztrájkotán, ahol ezer és ezer ember lesi a szebb jövő felvirradását?

A munkásság el van szánva a végsőkre. Hajtasait kinyilatkoztatta s ha egyáltalában békekisérletekről lehetett szó, elvárta, hogy az igazgatóságok közeledjenek feléje. Batthyány Tivadar grófról a legnagyobb felháborodás hangján szólnak és már nem volt a harcolók között egy sem, akinek a szeme ki ne nyílt volna. Ugyanez az öntudatra ébredés észlelhető a vasutasok óriási táborában is, ahol a megélhetésükért harcoló alkalmazottakkal teljesen együttéreznek. El vannak keseredve a kormány iránt is, melynek személyi kultuszt üző politikájában nem látnak biztosítékot arra, hogy törődnek valamennyit is a munkásokkal. A főváros-hatóságának és a rendőrségnek a szerepe pedig a jelen ügyben annyira vérlázítóan gyalázatos, hogy csak a legnagyobb felháborodás hangján ejtették szót róla.

Ez a gyalázatos szereplés valósággal excellált október hó 31-én. Már azelőtt is meglátszott, hogy a tulipán-kormány a rendőrséget nem annyira a sztrájk esetleges zavargásainak a megátalására, mint inkább a társaságok érdekeinek a megvédését használja fel eszközül. A Mindenszentek ünnepe beköszöntött, a sztrájkotán még mindig ezrével hemzsegett a villamos alkalmazott, pedig ünnep alkalmával óriási a forgalom, szükséges a munkaerő. A társaságok elhatározták, hogy a sztrájkotán szét kell robbantani az ünnepek előtt, hogy a megfélemlítés, az erőszak hadd kergesse a jármukba az igát lerázott nyomoruságot újra és Boda Dezső főkapitány ur, — mintha a társaságok fizetnek és nem a közadó — teljesítette a munkásnyozók kívánságát, Kossuth Ferenc uralkodása idejében, a társaságok kedviért.

Gyalázat, a legelítendőbb erőszakoskodás, a gyülekezési jognak a legundokabb megsértése, hogy a kiszípolozott, a sztrájkba kergetett, az elárult, a becsapott munkások sztrájkotánját a legszarnokibb önkényvel, katonai és rendőri harhatalommal feloszlatták a nemzeti kormány idejében, Kossuth Ferenc uralkodása alatt október 31-én.

Nem Batthyány gróf, szövetség-elnöke, nem Sztérényi ur, nem Stetina ur, hanem a munkásság pártja, a szociáldemokrata párt adta meg erre a méltó feleletet a következő: felhívás alakjában:

Munkások! Elvtársak! A villamos vasúti munkások sztrájkotánját feloszlatták!

Miután a milliomos szípolozók több ezer rab-szolgája nem adta meg magát kegyelemre, gyülekező helyükről a hatalom őket gazul, lovas katonák igénybevételel elkergette.

Ez „a nagy nemzeti kormány“ szociálpolitikája.

Kossuth Lajos fia sztrájktrókokat szállít a gazdag társaságnak. A belügyminiszterium a kizsárolt villamos alkalmazottak gyülekezési jogát — egyetlen emberi jogát — katonalovak patáival tiportatja. A székesfőváros, akit a társaság évtizedek óta megcsalt, meglóptott, tétlenül nézte, hogy a közlekedés szünetel. A hazafias „szent korona szövetség“, melynek élén grókok állanak, több ezer munkástagját hitvány módon, gyáván cserben hagyta.

Most itt áll ez a sok szegény munkás, védteletlenül, elárulva.

Nem „a szociáldemokrata izgatók“ vitték őket hareba. Nem a szervezett, öntudatos munkások táborához tartoznak és a mulasztásoknak tulajdoníthatják, ha a győzelmük nem lesz teljes.

De a szervezett öntudatos munkások ezennel tiltakoznak a „nemzeti kormány“ ezen legujabb hallatlan gáztette ellen.

A gyülekezési jog ellen elkövetett merénylet azonnali jóvátételt követeljük!

Azt akarjuk látni, hogy mennyire becsüli Kossuth Lajos pártjának kormány a törvényt és a jogot, ha kifosztott munkások keresnek benne oltsalmat!

Pénteken, november hó 2-án, este fél 8 órakor nyilvános népgyűléseket tartunk e tárgyban.

A gyűlések színhelye: Szabó-féle vendéglő: VII., Dob-utca 77. sz., Link-féle vendéglő: VIII., Baross-utca 45. sz.

Munkások! Szabadságszerető polgárok! Ott legyetek valamennyien!

A magyarországi szociáldemokrata párt.

Lefessük azokat az üldözéseket, melyek

ezután következtek? Elmondjuk, hogy villamos kartársainkat még a szakegyleti helyiségekből is kizavarták? Szükségtelen. Így is tudhatja mindenki, hogy a gyülekezési jog nálunk olyan valami, amit az utolsó bakter felrughat, ha valamely kapitalista érdeke úgy paranesolja; még ma is, a nemzeti kormány idejében.

Azt is elmondhatnánk, hogy a mi szervezetünk vette kezébe az ügyet, hogy a szentkoronás szövetségből kiábrándult és hozzánk menekült munkástársaink ügyét védelmezze a főkapitány előtt, a belügyminiszterium előtt. A szervezetünk képviselői jártak Boda Dezső főkapitánynál, Hadik János — gróf ez is — államtitkárnál, hogy a gyülekezési jog, a sztrájkoló munkásság érdeke csorbát ne szenvedjen. Hasztalan fáradság lőn. Kossuth Ferenc-től le Sztérényi Józsefen keresztül egészen Boda Dezsőig mindenki a villamos-társaságok pártján állott.

Hol volt Batthyány, a nagy ugrató, Vázsonyi, Lengyel és Bakonyi demokrata, illetve 48-as és függetlenségi honatya? Az ördög tudja. Ha volt is, nem a sztrájkoló munkásság pártján volt, annyi bizonyos.

A harcnak szomorú vége lett.

Mindenszentek napján a villamosok már vigan közlekedtek dacára annak, hogy a társaságok a műszaki személyzetnek, mintegy 90 százalékát nem vették vissza. A közuti vasutnál a kalauzokkal szemben hasonlóképpen jártak el. Hogy a retorzió még nagyobb legyen, különösen az öregebb alkalmazottakkal szemben jártak el legkegyetlenebbül. Mindenkit — tekintet nélkül arra, hogy mennyi idő óta szolgál — mint újonnan belépőt alkalmaznak. Az alkalmazás iránti kérények kedvező elintézését a fegyelmi vizsgálat eredményétől teszik függővé. Szóval az üldözés teljes mértékben dühöng. Természetes, hogy a villamosok harcát a Máv. alkalmazottak óriási táborára a legmelegebb rokonérzéssel kísérte, nemcsak erkölcsi, de anyagi támogatást is küldött. Számos távirat, levél, üzenet tanuskodik arról, hogy a vasut alkalmazottai osztatlan egyakarattal, a sztrájkolókkal mellé hangolódtak s a szentkoronás szövetség tagjai a legnagyobb felháborodás hangján beszélték Batthyány gróf és a kormány cserbenhagyó politikájáról.

Bebizonyosodott — sajnos keserű tapasztalatok árán — a még kételkedők előtt is, hogy Magyarországon, az osztályuralom eme ezeréves hazájában, csak az osztályharc alapján szervezkedett munkásság vivhat eredményes küzdelmeket. Bebizonyosodott, hogy a hazafias szédelő kormány munkáspolitikája nem ér egy hajótörés. Bebizonyosodott a sztrájkba hajszolt munkásság előtt, hogy szervezkedés nélkül nincs győzelem, hogy tekintélyükkel szédelő méltóságos urak vezérsége csak fapityke ott, ahol a mindenható tőke érdekéről van szó; hogy ott, ahol a munkás-érdekeket kell eltiporni testvéries egyetértésben működik az államhatalommal a tőke hatalma.

Keserű csalódás mindez azoknak, akik hittek ama szentségekben, amelyek mi előttünk már régen lejártak magukat. De ha látták volna, hogy az elárult, az üldözött munkásság, amely a Hímnusz, a Szózat, a Kossuth-nóta hangjai mellett, a napokban keserves fillérekkel készített 400 koronás zászló alatt, tulipános mellel vonult ki a sztrájkotánjára a méltóságos urak igéreteiben vetett hittel, hogy a kiábrándulás percében hogyan tiporta sárba a tulipánt, hogyan akasztotta le a rudról azt a nemzetinek hívott zászlót, akkor talán másként gondolkodnának és akkor tudnák, hogy a lelketlen izgatókat nem a munkásság soraiban kell keresni, hanem az igazgatóságok zsöllyeiben, a pókhálós grófi címerek háta mögött, a bársonyszékekben és mindenhol, ahol a mai osztályuralom gögje, hatalma végigtiporhat a kenyérért küzdő ezreken.

Ez volt a villamos sztrájk eddigi története. Még nincs vége, ha mindjárt úgy is látszik. Ez csak az első lépés volt. A vége még aztán következik, csak tessék nyugodtan bevárni. Mi nem sietünk — de nem is késünk.

SZEMLE.

Tiltakozás.

Mi végeztünk gróf Batthyány Tivadarral, végezzenek vele azok is, akiknek elnökük. A szentkoronás szövetség tagjai között nem mind ur, sok közöttük a szegény ember, aki keservesen dolgozik és keservesen nyomorog. Azok tiltakozzanak az ellen a szegény és gyalázat ellen, amit elnökük galád árulásával rajtuk elkövetett.

Tiltakozzanak és rázzák le a nyakukról a nemes grófot. Különben éppen úgy elárulja őket, mint ahogy elárulta a villamos vasutasokat. Iparkodjanak megszabadulni tőle, mint ahogy egy kóros betegségtől, egy szegénybélyegtől iparkodnának megszabadulni.

A sztrájkoló villamosok között, azon az emlékezetes vasárnap hajnalon ezeket mondotta a szépszakállu gróf:

— Hogy mennyire a szívemen viselem az önök sorsát, abból is láthatják, hogy eljövök reggel négy óraker önök közé, szegény emberek közé, én, akinek hétezer holdja van.

Hát menjen a gróf isten hírével a hétezeröttszáz holdjára, de hozzánk, vasutasokhoz semmi köze. Ott van a helye a többi ezerholdas között. De közöttünk nincs helye!

Ha más állana a szentkoronás szövetség élén, nem ez a gyáva és hitszegő mágnás, ha erőteljes és egységes volna a vasutasok szervezkedése, a kormány is másként bána a vasutasokkal és nem következett volna be az a gonosz becsapás a sokat ígért általános fizetésjavítással, amit most elkövetett rajtuk a gróf Batthyány pereputtya.

Pusztuljon a gróf ur, mert utjában áll a vasutasok egészséges, egységes szervezkedésének, mert utjában áll jogaink győzelmének. Menjen a 7500 holdjára, vagy akár az egy holdba is!

Az első fecske.

Igenis: első fecske, amely tavaszt ígér. A vasutasok céltudatos tömörülésének és diadalmas erejének a tavaszát. Dr. Landler Jenő, a Vasutasok Lapja szerkesztője, a szentkoronás szövetség általános jogügyi előadója, a pragmatika-tervezet szerkesztője, a szövetség több szakosztályának társelnöke szerdán írásban értesítette a szentkoronás szövetség elnökségét, hogy *kilép a szövetségből*. A tisztességérzete és az erkölcsi érzése tiltakozik az ellen, hogy annak a szövetségnek legyen továbbra is tagja, amelynek élén az a bizonyos gróf Batthyány Tivadar áll.

Dr. Landler Jenő önzetlenül, fáradságot és áldozatot nem kimélve, vezette a villamos vasutasok sztrájkját. Szinte emberfölötti munka volt az, amit a sztrájk hat napja alatt, de azelőtt is végzett. Hat napon át nem volt egy pernyi pihenője. Ott volt szüntelenül a sztrájkolók között és az ezernyi munka és gond mind ő reá nehezedett. A hat nap alatt nem feküdt ágyban, csak úgy aludt ültében, ahol éppen elnyomta az álom. A sztrájk harmadik napján meghalt a leánya és nem jutott ideje a temetésre elmenni, amely éppen a sztrájk utolsó, legkinosabb napjára esett.

Es ennek a férfinak azt látania kellett, mint árulja el a szentkoronás szövetség elnöke, gróf Batthyány Tivadar, mint tiporják össze a gróf-elnök puszipajtásai, a kormány emberei a szegény, agyonüldözött villamos vasutasok igazságos harcát. Arra csak egy válasz volt méltó: hogy otthagyja azt a társaságot, amelyhez továbbtartoznia becsületesség lett volna.

Reméljük, rövidesen a mi sorainkban találjuk dr. Landler, akit barátsággal, szeretettel várunk. És utána mindazokat, akiknek a becsületérzésük és szívük fellázadt a szenvedett gyávaság és gazság ellen.

A politikai stréber utja.

Becsapott az a szép szakállu ur mindenkit: a vasutasokat épp úgy, mint a kormányt. A vasutasokkal elhitette, hogy

mindenható a befolyása a kormánynál, hogy olyan nagy a hatalma, hogy játszva szerzi meg a vasutasok teljes jogát és bőséges kenyerét.

A kormánynyal pedig elhitette, hogy ő a koronázatlan királya, az atyauristene a vasutasoknak, akik vakon követik őt, ha akarja: a hareba, ha akarja: a gyáva tespedésbe.

Egyik állítása sem igaz, de azt elérte a nemes gróf, hogy a szentkoronások megtették őt elnöküknek, a kormány pedig a vasutasok hatalmas vezérének tartja.

De kívül a turpisság, mihelyt szembekerül egymással a kormány és a vasutasok. Ugy jár akkor gróf Batthyány Tivadar, mint a kikapós legény, aki két szeretőt tart és mindkettőt egyidőben kerül melléje. Bizonyos, hogy mindkettőt nekiesik, a vasutasok, mert a kormánynyal csalta meg őket, a kormány pedig, mert a vasutasokkal csapta be.

A sztrájkjog.

A budapesti rendőrségnek a villamosok ellen elkövetett erőszakos jogtiprása ocsmány és törvénytelen. Főlöszlatták a sztrájk-tanyájukat azzal az ürügygyel, hogy zavarások voltak — nem a sztrájk-tanyán, hanem távol a tanyától a főváros utcáin.

Az ürügy ostoba, de a cél világos: segítségére sietni a milliomos társaságoknak és letiporni a kenyérért küzdő villamosokat.

Ez az erőszak szintén a tanulságok tőrházát rejti magában. Akinek nyílt a szeme, megláthatja, hogy a hivatalos hatalom a töke oldalán van és valahányszor kenyérért és jogért száll sikra a munkásság, szemben találja magát. A nyílt szemű és nyílt fejű vasutas pedig azt is láthatja, hogy hiába menekül nagyurak, grófok és képviselők pártfogása alá, nehéz órákban épp oly durván bánt el vele a hatalom, mintha nagy-szakállu grófok nem is volnának a világon.

Valamennyiünk érdeke tehát, a vasutasoké és a többi dolgozó embereké egyaránt, hogy jogot szerezzünk a népnek, gazdasági és politikai jogot egyaránt.

Az a hare, amit a szervezett munkásság az egyesületi szabadságért és az általános választójogért folytat, legyen a mi harcunk is. Mert az ő győzelmük a mi győzelmünk is lesz.

A főszolgabíró és a kávéház.

A turócszentmárton-blatnicai járás főszolgabíróját annyit megtanult a gyakorlatból, hogy a nevét olvashatlanul kell aláírkan-tani az aktáknak és a munkás-gyűléseket be kell tiltani. A szabadságszeretetről híres Magyarországon ez a szokás és nem is főszolgabíró az, aki legalább egy tucat munkás-gyűlést be nem tiltott.

A turócszentmárton-blatnicai járás főszolgabíróját ázsiai erényét legutóbb a ruttkai vasutas-munkástársainkon gyakorolta. Munkástársaink ugyanis október hó 28-án gyűlést akartak tartani. A gyűlést tudomásulvétel végett bejelentették az olvashatlan nevű főszolgabírónak, aki — nagyon természetesen — nem vette tudomásul a gyűlést a következő közigazgatási csodabogar produkálása mellett:

3877. szám.

Bürger Mór s ts. ruttkai munkásoknak f. hó 28-án a Waldmann-féle kávéházi helyiségben megtartani tervezett népgyűlés tudomásul vételét célzó bejelentése.

Végzés.

Ezen bejelentést tudomásul nem veszem azért, mert a megjelölt helyiségnek rendeltetésétől elvonását okszerűnek nem találom.

Miről folyomadókat Bürger Mór utján értesitem s egyidejűleg Ruttkai község elöljáróságának s a m. k. csendőrsparancsnokságnak ebbeli határozatom foganatosítását köteleltségévé teszem.

Turócszentmárton, 1906 október 27.

Olvashatlan, főszolgabíró.

Mekkora szellemi sivárság! A főszolgabíró ur agyában nem születik meg valami olyan indok, amelyre azt mondhatná az ember, hogy no hát ez már furfangos eszű főpandur! A turócszentmártoni főszolgabíró képtelen arra, hogy valami tisztességes in-

dokot fabrikáljon a gyűlés betiltására. Egyszerűen azért nem akarja a gyűlést megengedni, mert a kávéház „rendeltetésétől való elvonását okszerűnek nem találja“.

Micsoda hülyeség! Talán a főszolgabíró ur Ruttkán a Waldmann-féle kávéházban szokott pikkolozni és nem akarja, hogy az ő csendes emésztését holmi vasutas nyomorúságoknak a hánytorgatásával zavarják meg azok a kérgestenyérű atyafiak? Avagy a főszolgabíró bérlő a Waldmann-féle kávéházat és úgy találja, hogy a gyűlésezés megzavarja a törzsvendégek rendes szorakozását? Avagy a Waldmann-féle kávéház érdeke jobban a szíven fekszik a tulipántos uralom turócszentmárton-blatnicai basájának, mint a nyomorúság rabigájában sinylődő vasutas munkásoké?

Ezt a közigazgatási csodabogarat megfelebbezik ruttkai munkástársaink. Majd meglátjuk, hogy odafent ugy gondolkoznak-e, mint a turócszentmárton-blatnicai főpandur.

A szamosvölgyi vasutáról.

A napilapok jelentik: A szamosvölgyi vasut igazgatósága október hó 22-én ülést tartott, melyen báró Bánffy Dezső elnökölt. A forgalmi jelentés szerint a folyó év szeptember végével az összebevétel 87.960 koronával, illetve kilométerenként 349 koronával nagyobb a tavalyinál. A naszdóvidéki vasut építésének állásáról tett jelentés szerint remélhető, hogy e vasut a folyó év november végével megnyitható lesz.

A Szamosvölgyi Vasut tehát az idén jó üzletet csinált. Az igen tisztelt részvényeseknek és a nemkülönb tisztelet igazgatóságnak bővebb osztalék és jelentékenyebb jutalék jut, mint a mult esztendőben. Reméljük, a nagyrebecsült urak belátják, hogy ehhez a profithoz a vasut sok száz alkalmazottjának a verejtékes munkája juttatta őket és egy pillanatig sem fognak habozni, hogy az alkalmazottak emlékiratában foglalt szerény és méltányos kívánságokat teljes mértékükben teljesítsék. Akik dusan terített asztalnál lakmároznak, ne vonják meg legalább a morzsákat azoktól, akiknek a verejtékéből készült a habzó pezsgő.

A szegény ember levele.

A vasuti munkások szervező bizottsága nevében Fürst Dezső munkástársunk expresszelevelt küldött egyik vidéki munkástestvértünknek, Szabó József előmunkásnak Keme-csére.

A levelet mult hó 29-én küldte el és az másnap, 30-án érkezett meg rendeltetési helyére. Ugyanis Keme-csére, de a címzett nem kapta meg. Helyette két csendőr kopogtatott be hozzá és elkísérte a főszolgabíró elé, aki szigorú vallatás alá fogta, azután felmutatta neki a címére érkezett levelet, aláíratta vele a postai vevényt, de a levelet nem adta át neki.

A kemecei postahivatal és a főszolgabíró ezzel a törvénytelen ségek egész hal-mazatát követték el. Mi jögon adta át a postahivatal a levelet másnak, mint a címzettnek és mi jögon tartotta vissza a szolgabírói hivatal az idegen levelet? Majd megmondja a bíróság, amelynél Fürst haladéktalanul megtette a büntető feljelentést ugy a postahivatal, mint a szolgabíró ellen.

A szegény ember levele nem Csáky szalmaja.

Le a kalappal!

Miskolc volt a büszkeség a Batthyány-huszároknak. Sehol más műhelyben nem tudtak a szentkoronás szövetségnek hiveket toborozni, de a miskolci műhely egészen az övék volt egyidőben. El is dicsekedtek vele. A miskolci munkások a szentkoronások reklám-munkásai voltak.

Es most? A miskolci műhely mintegy ötszáz munkása közül alig egy pár tucat maradt a szentkoronás szövetségben, a többi részben juniusban, legtöbbször azonban most októberben kilépett és otthagyja Batthyányékat, mint Szent Pál az oláhokat. Csü-

pán a mult vasárnap, csak az egy napon százötven munkástársunk küldte el a kilépési nyilatkozatot. A kilépettek legtöbbször belép a Vasuti Munkások Országos Szövetségébe. Szives örömmel fogadjuk őket, a Batthyányi-huszárok pedig elmondhatják, hogy lehullott fejüknek a koronája.

KÜLFÖLD.

Amerikai vasutasok sztrájk előtt. Chicagóból jelentik: Azon amerikai vasutakat, amelyek a vasutas-szövetséghez tartozó pályafelügyelőket alkalmaznak, arról értesítették, hogy az alkalmazottak béremelését és 8 órai munkaidőt követelnek. Ha ezen követelést 14 napon belül nem teljesítik, a szövetség tagjai a sztrájk kérdését fogják tárgyalni.

A francia vasutasok vasárnapi munkaszünete. Franciaországban az idén a vasárnapi munkaszünetet külön törvénnyel szabályozták. Ennek a törvénynek a hatása nem terjedt ki a magánvasutak alkalmazottaira, hanem csak az államvasutakra. A francia magánvasutasok ezért országos mozgalmat indítottak, hogy a vasárnapi munkaszünet rájuk is kiterjesszessék. Már most remélhető, hogy a mozgalom nem lesz eredménytelen, mert a nagy francia magánvasutak elnökgazdái ujabban közös beadványt intéztek a francia közmunkaügyi miniszterhez, melyben kijelentik, hogy elvben készek a vasuti alkalmazottaknak évenként ötvenkét szabad napot biztosítani, ebbe azonban az évi szabadságidőt is beszámítanák. E szabad idő megosztását a forgalom igényeihez mérten maguknak tartanak fenn a vasutintézetek. Az újítás fokozatos keresztülvitele másfél évet venne igénybe és kivihetése attól függ, vajjon lehetséges lesz-e a vasutakat a forgalom érdekeinek csorbítása nélkül oly természetes könnyebbítésekben részesíteni, melyek vasárnapokon a személyzet egy részének pihenését lehetővé tennék. Új könnyítések volnának egyebek között, ha megengedtetnék, hogy a vasutak vasárnapokon a teherárak felvételét és kiadását, az árak értesítését és házhoz szállítást beszüntessék és hogy a vasárnapok az árak szállítási határidejébe bele ne számítassanak. E könnyítésekre nézve később fognak a vasutak részletes javaslatokat előterjeszteni.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A miniszter elé.

Általános emlékiratunk annak rendje és módja szerint el van készítve és a jövő hét elején viszi szövetségünk egy küldöttsége Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elé.

Az emlékiratot a kérvénnyel és az indokolással együtt — mint már említettük, — több ezer példányban kinyomattuk. Felszólítjuk a helyi csoportokat, valamint egyeseket, hogy megrendeléseiket sürgősen eszközöljék ki, mert nem nyomatjuk utána az emlékiratot, ha a készlet elfogyott.

Veszteségünk. Aradról kapjuk az értesítést, hogy Kollár József ottani előfűtő tagtársunk rövid szenvedés után október 28-án meghalt. Aradi tagtársaink a Vasuti Munkások Országos Szövetsége nevében koszorút helyeztek az elhunyt ravatalára.

Beszámolóik.

Temesvár. Városunk még nem látott oly imponáló vasutas-gyűlést, mint aminő október 20-án este lezajlott s amelyen helyi csoportunk elnöke tartott beszámolót az országos vezetőségi ülésre történt kiküldetéséről. A gyűlésen mintegy 700 tag jelent meg s nem fértek el az egylet helyiségében, hanem kívül, az ablakoknál állva

hallgatták a beszámolót és az emlékiratok felolvasását.

Österreich Lipót elnök magyarul, **Klement** Ferenc vezetőségi tag németül és **Burulyán** János vezetőségi tag románul elhangzott beszédei a legnagyobb lelkesedést gyújtották lángra. A szónokok kitartásra, szolidaritásra buzdították a tagtársakat és kimondta a gyűlés, hogy küzdeni fog mindaddig, míg az emlékiratnak minden pontja meg nem valósul.

A műhelytagok foglalkoztak **Lantos** Károly ügyével. Ez az ur a temesvári műhely „**Lelekesedés**” című dal- és olvasókönyvének az alelnöke és ez az ur Szövetségünket megsértette. A temesvári műhelymunkások szép példáját szolgáltatták annak, hogyan kell a munkás-gyalázó alakokkal elbánni. Kimondták, hogy **Lantos** Károlyt a „**Lelekesedés**” alelnökségében nem tűrik, vele minden érintkezést megszakítanak és hasonlóképpen bánnak el azzal, aki jövőben a munkások Szövetségével szemben tiszteletlenül viselkedik.

Az alelnökségről a „**Lelekesedés**” tisztikárának és választmányának e határozata után **Lantos** Károly lemondott az általa bitorolt tisztségről, amit nagyon okosan tett, mert mást nem is tehetett volna.

A helyi csoportok közleményei.

Budapesti Déli helyi csoport. A Déli vasuti munkások budai helyi csoportja november 3-án, az I. kerület, Hegyaljai-ut 23. sz. alatt, a Perbay-féle vendéglőben, **felolvasást** tart. A felolvasást a központ kiküldöttje tartja. A felolvasás tárgya: „A szervezkedés, annak szükségessége, mibenléte és célja”. Egyben felszólítja a központ a budai helyi csoport tagjait, hogy az együletet a kitűzött napokon szorgalmasabban látogassák.

Kisszabadka. Október hó 28-án megalkult nálunk a befizető-hely. Bizalmiférfiak lettek: **Czumpf** János, **Péntek** Károly, **Kelevicz** György és **Ivánkovics** István. Azon fogunk igyekezni, hogy a szervezkedés folytonos munkájával befizető-helyüket mielőbb helyi csoporttá alakítsuk át.

Mezőtur. Ezuton figyelmeztetjük a tagokat, hogy a taggyűléseken pontosan jelenjenek meg. Szervezkedésünk csak úgy lehet egységes, csak úgy lehet erős és eredményes, ha a tagok kötelességeiket pontosan teljesítik.

Petrozsény. A petrozsényi helyi csoport a Tute-féle vendéglőben minden hó első vasárnapján délután 4-7 óráig taggyűlést és 14 napra rá eső hétfőn este 7 órakor vezetőségi ülést tart.

A kisujszállási helyi csoport november hó 4-én táncmulatságot rendez a rendkívüli segély-gyarapítására, az ipartestület tánctermében, 1 kor. 20 fill. belépti-díj mellett. A vidéki csoportokat a vezetőség tisztelettel meghívja.

A nyiregyházi helyi csoport november hó 11-én, délután 3 órakor, taggyűlést tart. Napirend: 1. Jelentések. 2. Elnök és jegyző választás. A tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

A szegedi helyi csoport november hó 4-én, délután 4 órakor, saját helyiségében (Németh István-vendéglő), dr. **Hollós** József ur közreműködésével, természettudományi felolvasást rendez, melyre a tagtársakat ezuton meghívják.

Temesvár. [Szövetségünk temesvári helyi csoportjában november 10-én, esti 7 órakor, **tudományos előadást** tartanak, amelyre a tagok teljes számmal tartoznak megjelenni.

Debrecen. A debreceni helyi csoport vezetősége értesíti a tagtársakat, hogy november 1-től kezdve minden héten kedden este 8 órakor szövetségünk helyiségében **tudományos előadás** lesz. Előadók **Jánossy** Zoltán ref. lelkész és **Vágó** Béla. A tagtársak tömeges és pontos megjelenését kéri a vezetőség.

Arad. Az aradi helyi csoport minden pénteken vezetőségi ülést tart.

Pozsony. Szövetségünk pozsonyi helyi csoportja november 4-én, vasárnap délután 4 órakor, a Stefánia-ut 4. sz. a. Resznák-féle vendéglőben **havi taggyűlést** tart. Az elnökség teljes számban megjelenésre kéri a tagokat.

Pécs. A pécsi helyi csoport szombaton, november 3-án, este pontban 8 órakor, rendez **havi ülést** tart Ágoston-utca 22. sz. alatt. A vezetőség a tagokat teljes számban és pontos megjelenésre kéri.

Királyhida. November hó 5-én, este 7-8 óráig tagsági-díj befizetés lesz. Utána **Nagy Viktor** munkástársunk az országos értekezletről beszámolót tart. A vezetőség a tagsági díjak befizetését és a pontos megjelenést kéri.

Nyugtázások.

Orosháza. Az orosházi munkástársak is jól sikerült mulatságot rendeztek október hó 7-én a helyi csoport javára. Felülfizettek: **Lászlár** János p. f. v. 3 kor., **Tompa** József, **Holló** István, **Csiszár** Béla, **Holgye** Mihály, **Papp** Gábor, **Sándor** Mihály, **Sándor** János, **Sándor** Imre, **Szász** János, **Gaál** Ferenc, **Rohoska** János, **Bocskai** Márton, **Bocskai** Mihály, **Berta** Antal, **Berta** Mihály, **Guba** Kálmán, **Kiss** János, **Göndös** István, **Iszprávník** Illés, **Keszera** Mihály, **Vas** István, **Rajki** József, **Nagy** Mihály, **Pusztai** Sándor, **Kabodi** István, **Tóth** János, **Kunos** József, **Blaskó** Kálmán, **Kiss** József, **Klement** Mihály, **Horváth** Pál, **Glembóczky** Pál, N. N. 1-1 k., **Rohoska** S., **Szabó** Antal p.-őr, **Rekényi** Imre vonatv. 60-60 fill., **Andrási** Imre -50, **Szász** János, **Bocsi** Sándorné, özv. **Györi** Lajosné 40-40 fill., **Vitéz** József, **Szabó** István, **Jankó** Mihály, **Szabó** András, **Kovács** Lajos, **Süle** Antal, **Szemenyei** Lajos 20-20 fillér. Az összes bevétel 198 kor. 58 fill., kiadás 145 kor. 53 fill., maradvány 53 kor. 5 fill. A rendezőség ezuton mond köszönetet mindazoknak, kik a mulatság sikeréhez hozzájárultak.

Lugos. A Szegeden szerencsétlenül járt **Székely** József munkástársunk hátrahagyott családjá részére lugosi testvéreink is gyűjtést indítottak, amelynek adakoztak: **Vida** Péter -50, **Gilicze** János -50, **Králik** János -20, **Szirony** János -40, **Nyilas** András -50, **Thiesz** György -30, **Veke** György -50, **Szentiványi** György -50, **Tódor** Pál -50, **Májervek** Rezső mozdonyv. 1.-, **Borbolya** Ferenc mozdonyv. -50, **Feigl** Eerenc -50, **Klinberg** Károly -50, **Busa** Sándor -50, **Makán** Péter -60, **Futó** Szilveszter -60, **Hauke** Károly -60, **Vida** Pál -60, **Herbst** Sebestyán -60, **Fodor** Trailla -60, **Kuczári** József 1.-, **Hauzer** Lipót -50, **Kovács** Pál -50, **Héger** János -50 fillér, összesen 13.- koronát. Az árván maradt család ezuton köszöni meg a lugosi testvérek nemes áldozatkészességét.

Érsekújvár. Az érsekújvári helyi csoport szeptember hó 30-án jól sikerült szittretti mulatságot rendezett. A vezetőség fáradhatatlan buzgalmánának köszönhető, hogy úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben a legényesebb eredménnyel végződött a mulatság. A tiszta jövedelem 173 kor. 71 fill., ebből felülfizetés a következő, amit köszönettel nyugtáz a vezetőség: **Márkus** Róbert 4 kor., **Csally** Károly, **Fekete** Ferenc 3-3 kor., **Kocsis** János, **Horváth** Antal, **Baranyai** János 2-2 kor., **Kohan** János 1.40 fill., **Navarra** János, **Magyar** Antal, **Ráthammer** Kelemen, **Kürmendi** Sándor, **Hollósi** Károly, **Harmat** Antal, **Streba** János, **Zajác** József, **Monez** János, **Tana** Ferenc, **Kuczman** János, **Tarhai** István, **Führer** János, **Adler** József 1-1 kor., **Makk** István, **Spisák** Anna, **Babusik** István 60-60 fill., **Jaksics** Mihály, **Serk** Jánosné, **Klima** Gyula, **Rehák** István, **Farkas** Sándor, **Ruzicska** István 40-40 fill., **Vörös** István, **Ivanyics** István, **Millárik** János, **Sankó** Ferenc 20-20 fill., **Csiszár** István (Istvántelki műhely) -60, **Kassa** István 10.-, ifj. **Nagy** Sándor -30, **Sukola** Albert -10, **Liskó** Jenő -20, **Zobor** Adolf -10, **Nánási** József -70, **Haskó** Károly -10, **Tarhai** Károly -10, **Schimanetz** Béla -30, **Popeszkú** Vazul -50, **Ivanits** József, **Dudek** Károly, **Rathausner** Kelemen, **Hacz** József, **Szigeti** Jenő 10-10 fill., **Lauf** János 2 kor. (Folytatjuk.)

LEVELEZÉS.

Debrecen. (Veszett kutya a fűtőházban.)

Mike mozdonyfelügyelő van ismét szó. Arról, aki állandóan rettegésben tartja a fűtőház személyzetét. Vért szomjazik még mindig, a húst akarja levágni munkatársainkról. Már egyszer felhívtuk a fűtőház főnöke figyelmét erre a veszedelmes emberre, de nem használt semmit, sőt most még féltelenebbül szórja a tajtékokat, mint azelőtt. De nem is csodálkozunk rajta, mert a fűtőház főnök ur minden alkalommal néki ad igazat, mert először őt hallgatja ki, sőt azt kell hinnünk, hogy utasítása van arra, hogy dühöngéseit minél többször gyakorolja. Te-

hát nincs üzletvezetőség, nincs igazgatóság, amely megfékezne ezt a fenyegetést? Egész betyáknak kijelenti, hogy ő fűtül a miniszteri rendeletekre. Talán azt várják, hogy a munkásság fékezze meg? Miért engedik, hogy ily cudar alak miatt nyomorba, koldusbotra jusson több becsületes, szorgalmas munkás-család? Óva intjük munkástársainkat, hogy tartsák meg higgadságukat. Előbb-utóbb mindenki elnyeri méltó jutalmát.

Rákosrendező pályaudv. (Pályamunkások.) Az itteni pályamunkások lak-tanyahelyisége mindenre alkalmas, csupán arra nem, hogy arra a célra szolgáljon, amire építették. Kilenc kis szobából áll. Egynek-egynek a hossza 4-38 cm., szélessége 3-8 cm. és magassága 2-60 cm. Ezekben a lyukakban éjszakánként 160 ember tanyázik, akik a kimerítő munka után itt akarnának pihenni, ha ugyan tudnának a sok féreg miatt.

E hó 19-én helyicsoportunk négytagu küldöttsége kérte Krémer osztályfőmérnök urat, hogy a laktanyák kibővítése tekintetében gyorsan intézkedjék, vagy pedig a munkások időleges szabadjegyet kapjanak. A főmérnök ur válaszában hangsúlyozta, hogy ő már megtett mindent, hogy a tűrhetetlen állapotok megszűnjenek, de még ézideig a felsőbbség részéről semmi intézkedés nem történt. Ujból meg fogja sürgetni az ügyet, de bizony ennek az elintézésébe 8-9 hónap is beletelhet. Az időleges szabadjegy dolgában mindent megtesz, ami tőle telik.

Helyicsoportunk küldöttsége ezután át-nyújtotta neki a pályamunkások emlékiratát, amit a főmérnök ur szívélyes köszönettel fogadott.

Mezőtúr. (Levél a napibérekéből.) Azt a legsötétebb munkásnyuzó-politika sem foghatta a vasuti alkalmazottakra, hogy oly busás fizetést élveznek, amelyet nem növelni, hanem fogyasztani kell. Nálunk mégis megtörtént, hogy a pályafentartásnál dolgozó ipari munkástársaink 3 kor. 60 fillér napibéréből 60 fillért levontak. Miért? Így kerekébb az összeg? Avagy oly sok volt a napibér, hogy le kellett belőle vonni? Csak tán nem mond csődöt a milliomos Máv., ha a mezőtúri pályafentartási ipari munkások a 60 fillért továbbra is kapják?

Hogy ez miért történt, nem tudhatjuk. A kenyérkeresetükben megrövidített munkástársak körében nagy az elkeseredés. Elhárították, hogy egytől-egyig otthagyják a Máv.-ot, ha a régi béreket vissza nem adják. Kérdjük az igazgatóságot, mire jó ennek a munkásnyuzó politikának az érvényesülése? Ha az ilyesmi sztrájkra vezet, ki lesz a lelketlen igazgató?

Ujzsolnai fűtőház. (Honfi ur hős-tette.) Az itteni állapotok illusztrálására tökéletesen elég Honfi mozdonyfelvigyázó urnak a hősködéseit bemutatni. Az itteni Honfik még mindig abban a hitben élnek, hogy a munkás nem ember.

Még augusztus hó 14-én Bakosi László munkástársunkat megbízták egy locsoló cső leszerelésével és javításával, mely munkát ő el is végezte. Ez idő alatt Honfi mozdonyfelvigyázó, ki a munkások felügyeletével is meg van bízva, sokallotta az elkészítés idejét és munkástársunkat többek előtt mindenféle haszontalan, semmirevaló stb. elnevezéssel illette. Munkástársunk ily bánásmód mellett nem bírta ki, felmondott és másnap már el is ment.

Farkas István munkástársunk a 4241. számú mozdony oldalfedél leszerelése alkalmával, mivel hosszabbítót nem használt, holott hosszabbítóval odaférni nem lehetett, Honfi ur azért itt le nem írható goromba szavakkal illette. Másnap az illető be akart menni a fűtőház-főnöknek jelentést tenni, de a főnök, még mielőtt egy szót szólhatott volna, ezen szavakkal fogadta:

Adja le a szerszámot, maga el van bocsájtvá.

Honfi mozdonyfelvigyázó végett már Rácz kazánkovács és Dancs géplakatos is át lett helyezve, mert nem bírták ki Honfi mellett.

A múlt hóban történt, hogy egy vonat-

lakatos bement a főnökhöz, Weil Adolfhoz, fordát kérni. Erre főnökünk — bár az illető több kartársánál volt bent — legazemberezte. Az illető sérelmeit írásban foglalta, felküldte az üzletvezetőséghez. Még a mai napig sem érkezett erre válasz, bár már egy hónapja elmúlt.

Pavcek Mihály munkástársat itt figyelmeztetjük, hogy nem szép, ha kollegái közt valamit lát vagy hall, ezt mindjárt elmondja Honfi urnak, ki az illetővel úgy bánik, mint a kapcájával. Az a szerencsése, hogy még főnökünk hisz neki, és ha ez sokáig tart, úgy az ujzsolnai fűtőháznál nem marad egy ember sem.

Vinga állomás. (Mikor a pályafelvigyázó ur megbolondul.) Moldoványi István vingai pályafelvigyázó sehogy sem fér meg a bőrében. Azt szeretné a kis kedves, ha a munkások atyaistennek képzelnék s szent Antal helyett előtte térdepelnének s könyörögnének oltalomért. Moldoványi ur amellet, hogy buta, mint a legsötétebb éjszaka, még rossz-akaratu is. A munkások fölött uralkodni akar, szitkozódik, gyanusít, vádol, kiabál, ordítos s unalmas óráiban nyög. A munkásokat minden ok nélkül bántalmazza s folyton csak azt hangoztatja, hogy a munkásoknak ő adja a kenyeret. Ez a szerencsétlen flótás nem látja be, hogy ő is éppen olyan rabszolgája a Máv.-nak, mint a többi munkások, azzal a különbséggel, hogy míg Moldoványi ur a behizelkedésekből s a kétszínűsködésből tengeti életét, addig munkástársaink munkaerejükben bizva, semmiféle szemfényvesztésnek fel nem ülnek. Moldoványi ur, csak rajta! Folytassa áskálódásait. Önre is, nemsokára eljön a leszámolás.

Keckemét. (Fehér hulló.) Amily örömmel értesültünk azon hírről, amely Bischitz Dávidnak, a keckeméti osztálymérnökségnél működő osztályvezető mérnöknek főmérnökké történt kinevezését hozta, épp oly sajnálattal vesszük, hogy már is távozik körünkől, ahol ő igaz szeretetnek és a legnagyobb tiszteletnek örvendett, amit ő teljesen ki is érdemelt. Ő megmutatta, hogy a szentkoronás szövetségben is vannak humánus emberek, akik tudják, hogy a munkást nemcsak zsarolni és nyuzni, de azt vezetni és a körülményekhez képest segíteni is kell, hogy az a munkás is ember, akivel, mint emperrel jól bánni, a feljebbvalóktól nemcsak szép cselekedet, de kötelességük is.

Mi, bármennyire sajnáljuk a körünkől való távozását, mégis örülnünk kell annak, hogy az osztálymérnökség vezetőjévé nevezték ki Nyitrára, ahol szintén vannak szegény emberek, akiknek a humánus bánásmód valóságos istenáldás lesz.

Kurtios. (Basáskodó pályafelvigyázó.) Van egy pályafelvigyázónk, Katona János, ki alighogy a tavasszal idekerült, rosszindulata és összeférhetetlen természeté által nemcsak hamar ismertté, de nagy mértékben gyűlöltté is tette a nevét. A napokban a vágányok alatt használhatatlanná lett talpfákat ádta el. Egy mozgóór munkástársunk is kért a maga részére az olcsóbb minőségűből, de a pályafelvigyázó nem engedte, hogy neki abból adjanak, miért is munkástársunk az osztálymérnökséghez fordult. Ezért iránta való gyűlölete még csak fokozódott. Egy alkalommal figyelmeztette, hogy az őrházban az óra nem jó, csináltassa meg. Ezt nem tette. Az óra megállt. A közlekedő vonat menetidejét nem írhatta be, minek következtében munkástársunkat feljelentette és 50 fillér büntetésre elítélték. Miután a menetidő be nem írása önhibáján kívül történt, kétszer adott be felebbezést, de a pályafelvigyázó mind a kettőt magánál tartotta. Tartott tőle, hogy a kihallgatás alkalmával jogtalan feljelentése nemcsak nyilvánvaló lesz, de hanyagságból történt mulasztása is kiderül. Az ilyen apró zsarnokokra felhívjuk a felettes hatóság figyelmét, hogy a kedvét elvegyék az alantas minőségű alkalmazottakkal való basáskodástól.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Nyilatkozat. (Szentkoronás hazugság.) Zágrábi barátaink értesítenek, hogy az ottani Batthyány-huszárok azzal a hazugsággal házálnak, hogy a temesvári raktári munkásokat, akik annak idején sztrájkban állottak, a szentkoronás szövetség temesvári helyicsoportjának elnöksége könyörögte vissza a szolgálatba. Ennél a hazugságuknál a

szentkoronások közlönyének, a „Vasutas-szövetség“-nek szeptemberi 1-i számára hivatkoznak, amely nyomtatásban is hozza ezt a hazugságot.

Kijelentem, hogy úgy a zágrábi, mint a budapesti nyomtatott szentkoronások arcátlanul hazudnak. A temesvári raktári munkások dolgához semmi közük nem volt. Én elejétől végig ott voltam a sztrájk alatt és kijelentem, hogy mi magunk intéztük el az egész ügyet. Esze ágában sem volt senkinek a szentkoronás lázárokhöz fordulni, akiknek a segítsége hogy mennyit ér, sajnos, most 6000 szegény villamos vasutas eléggé tapasztalhatta.

Fürst Dezső.

Figyelmeztetés. Összes munkástársainkat óva intjük Kovács Lajos volt sátoraljai helyi vas-esztergályostól, aki Szolnokon szédelgéseket követett el és most végigházza az összes vasuti gócpontokat.

INNEN-ONNAN.

+ Vizbezuhanó vonat. Északamerika New-Yersey államában, Pleasantwille mellett, borzalmas vasuti szerencsétlenség történt hétfőn délután. A Penssylvania-vasut egy villamos vonata a szárazföld és az Atlantic-City között a hidról a vízbe fordult. Aznap összesen negyvennégy holttestet hoztak fel. A rettenetes katasztrófáról a következő jelentések érkeztek:

Eddig 59 holttestet húztak ki, melyek közül tizenhatnak a személyazonosságát még nem tudták megállapítani. Számtalan ember volt a maga nemében páratlan katasztrófának a szemtanúja. Az egyik életben maradt utasnak az elbeszélése szerint az utasok épp kiszállni készültek, amikor hirtelen erős lökést éreztek, mely mindenkit a földre dobott. Az első kocsi átröpült a hid korlátján, a második nyomban követte. Mind a két kocsi azonnal eltűnt a víz felszíné alatt, mielőtt még csak a rémület egyetlen kiáltása hallatszott volna. Az utasok helyzetét az első két kocsi alig lehet leírni. A harmadik kocsit a lökés ereje félig a hid széle fölé dobta, úgy, hogy egyideig a levegőben függve maradt, mialatt körülbelül husz utas a kocsi hátsó ajtaján szerencsésen elmenekült. Hogy ez sikerült, a kocsi alatti jegyszedő lélekjelenlétének köszönhető, ki a harmadik kocsi ajtaját azonnal kinyitotta és segítette az utasoknak kiszállni, míg végre a harmadik kocsi is a vízbe zuhan. A bátor jegyszedőt a hullámok megragadták és elsodorták, de csolnokon utána eveztek és megmentették. Elájult és csak nagynehezen tudták életre téríteni. Közben egy utasnak sikerült az ablakot beverni és ilyen módon életét megmenteni. Lassankint több megmenekült utas került a víz felszínére.

A vízbezuhanó vonat egyik megmenekült asszonyutasa a következőket beszélt egy hírlapíróknak:

— Kinéztem a kocsi ablakán és láttam, hogy mindnyájan a halál torkában vagyunk. A férjemre gondoltam és csak a jó isten tudja, hogyan jutottam ki a vízbezuhanó kocsiból. Jó úszó vagyok és amikor elértem a víz felszínét, újból lebuktam, abban a reményben, hogy férjemet megmenthetem. Egy testet éreztem a kezem alatt a vízben, felhoztam, de nem a férjem volt. Még kétszer buktam le és mindenkor egy idegent hoztam fel, míg végre a negyedik lemerülésnél ráakadtam a férjemre és szerencsésen megmenthettem.

+ Eltűnt vasuti kocsik. Luinóban, a Lago Maggiore mellett különös tolvajlási eset fordult elő. Kitűnt, hogy a pályaudvarról tizenhét vagon elloptak. Az állomásfőnök telefonált mindenfelé, de a vasuti kocsiknak még csak nyomára sem akadtak. Vajjon nagyarányú tolvajlás vagy nagyfokú hanyagság forog-e fenn, azt a vizsgálat fogja megállapítani. A vasutigazgatóság a vagonok megtalálása számára díjat tűzött ki és pedig kocsinként 20 lírát. A dolog annál kellemetlenebb, mert az apennini félszigeten igen kevés a vagon. A tolvaj azonban, ha csakugyan lopás történt, nagyon jól fog sülni, mert a vagonokat aligha tudja értékesíteni.

+ Milliós beruházás az olasz vasutakon. Rómából jelentik: Az olasz kormány, tekintettel a pályaudvarok és a vasuti vonalak fogyatékos berendezésére, törvényjavaslatot nyújtott be, melyben felhatalmazást kér a főbb pályaudvarok kibő-

vítésére, a pályaudvari vágányhálózatok kibővítésére, a bologna—ancona—róma—pisa—fiórenz—arezzo—chiusi és több más felsőolaszországi vonalon a második vágánypár lerakására, összesen öt-száz millió értékben. Ezen összeg két-három év alatt lenne felhasználható. Ezzel a vasutak rendes közlekedésének betartására összesen 835 millió koronát fognak költeni az olasz államvasutakra. A megrendelt 900 mozdonyból eddig már 400, az 1500 személykocsiból körülbelül 500 darabot helyeztek forgalomba. A 19.200 darab megrendelt teherkocsi szállítása nagyon lassan halad, az olasz vasutak, mint ismeretes, rászorultak a nagy befektetésre, mert nemrég államosították csak őket és a magántársaságok roppantul elhanyagolták az egész pályát és az összes felszereléseket.

— **Kölcsönadott waggonok.** Az ország minden részéről panaszok érkeznek, hogy nincs fa, nincs szén, a kereskedők képtelenek a hetekkel ezelőtt tett tüzelőszer-megrendeléseket elintézni, mert nagy a waggonhiány. Kereskedők körében valóságos megdöbbenést okozott az a helyzet, mely a waggonhiány következtében állott elő. Ugy az állami, mint a magán-szénbányák a tizedrészt sem képesek szállítani a kapott megrendeléseknek. Most beköszöntött a hideg tél, a fagy s az emberek drága pénzért sem tudnak tüzelőszert kapni, mert a jelenlegi kereskedelmi kormányzat atyai gondoskodása inkább Olaszországra terjed ki, mely kölcsönkapta azokat a waggonokat, melyek miatt most az egész ország fázhatik.

— **Bomba a vasuti hidon.** Bernből jelentik: Amikor egy váltóór reggel 5 órakor Aiglen (Waadt kantonban) kevéssel a gyorsvonat közeledése előtt kiment a pályatesztet megvizsgálni, a vasuti hidon egy kanóccal ellátott 13 dinamit-töltényt tartalmazó bombát talált. A bomba egy puska porral megtöltött korsóban volt elhelyezve.

— **A föld leghosszabb alagutja.** Abból az alkalomból, hogy a Simplon-alaguton át épített vasut a közforgalomnak átadott, nem tartjuk érdektelennek a fontosabb vasuti alagutakat ismertetni. Jelenleg a leghosszabb vasuti alagutak, melyek mindkét vágány részére vannak tervezve a következők:

	méter
1. A Simplon-alagut — — — — —	19,830
2. A Gotthard-alagut — — — — —	14,998
(A főalaguton kívül Luzern-tól-Chiassoig még 72 mellékalagut is áll fenn összesen 30,551 méter hosszúságban).	
3. A Mont-Cenis alagut — — — — —	12,230
4. A Kodsak-alagut (Kelet-Indiát Afganisztánnal köti össze Tikapur és Kandahar között) — — — — —	10,281
5. Az Arlberg-alagut — — — — —	10,270
6. A Ricken-alagut (Svájcban) — — — — —	8,604
7. A Tauern-alagut (az új osztrák alpesi vonalon) — — — — —	8,470
8. A Ronco-Alagut (Genova mellett) — — — — —	8,260
9. A Col di Tenda-alagut — — — — —	8,100
10. A Karavanken-alagut (az új osztrák alpesi v.) — — — — —	8,016
11. A ceiloni alagut — — — — —	8,000
12. A Hoosak-alagut (Észak-Amerikában) — — — — —	7,640
13. A Severn-alagut (Angliában a Severn folyó alatt) — — — — —	7,250
14. A marianopoli alagut (Palermónál) — — — — —	6,480
15. A wochini alagut (az új osztrák alpesi vonalon) — — — — —	6,180
16. A Suro-alagut (Észak-Amerikában) — — — — —	6,000
17. Az Albula-alagut (Preda-Spinas közt) — — — — —	5,866
18. A Gravehals-alagut (Norvégiában) — — — — —	5,311
19. A Slardringe-alagut (a london-birminghami vonalon) — — — — —	4,970
20. A Nerte-alagut (a marseille-avignoni vonalon) — — — — —	4,620
21. A Bosruck-alagut (az új osztrák alpesi vonalon) — — — — —	4,460

Az alagutépítéssel elért eredmények most számos merész terv létesítésére adtak impulzust. Így Amerikában a Pikes-Peak sziklahegységen keresztül Colorado államban terveznek egy 31 kilométer hosszú alagutot. Franciaországot Angliával a La-Manche esaternál alatt összekötő alagut hossza 34 kilométer, míg a Spanyolországot Észak-Afrikával Gibraltárnál összekötő alagut hossza a tervezet szerint 32 kilométer volna.

— **Vasuti merényletek Franciaországban.** Párisból írják: Az elmúlt hétfőn két különböző helyen merényletet követtek el vonatok ellen, amelyek azonban szerencsére baj nélkül végződtek. Cette és Béziers között mintegy 100 méter hosszúságban felszaggatták a síneket. Ezt a merényletet a marseille—bordeauxi gyorsvonat ellen követtek el, amelyen egy orosz nagyherceg utazott. Egy elfogott merénylő ezzel szemben azt állítja, hogy egy postavonat ellen tervezték a me-

renyletet, amely nagy összegű pénzt vitt. A Páris és Vendom közötti vonalon ismeretlen tettesek Benille állomáson lekötötték a jelzőtáblát. Emiatt majdnem összeütközött egy expresszvonat egy postavonattal és csak az állomásfőnök lélekjelenlétének köszönhető, hogy nagy szerencsétlenség nem történt. A tetteseknek semmi nyoma.

— **Repülő vonat.** Az egész világ kereskedelmi forgalmát átalakító találmányról beszélnek Clevelandban. Egy felső vágány vasutáról van szó, melyen a közlekedő vonatok percenként hat kilométernyi távolságot fognak befutni, azaz óránként csaknem négyszáz kilométert. T. L. Johnsen clevelandi polgármester a feltalálója ennek a vasutnak, vagy inkább sebességet adó motornak. A találmány, ha beválik, lehetségessé teszi, hogy a Cleveland és San-Francisco közötti kétezerhét-száz kilométernyi távolságot hét óra alatt keresztül utazhassuk. A vasuti kocsit úgy építik, hogy felső vezetékű sínpáron juthasson olyan gyorsasággal, hogy ha ugyanily gyorsasággal a vonat a rendes vágányokon a rendes szélkerekekkel menne, azok a kerekek darabokra törnének. Hatalmas mágnesek fogják emelni a kocsit s így csekélyebb teszik a sínpár és a kocsik közötti surlódást. Kis távolságra éppen úgy, mint nagy távolságra alkalmazható lesz az új gyorsközlekedési mód. Ablakok természetesen feleslegesek lesznek ezeken a vonatokon, mert a vidék képe gyorsabban fog változni, mint ahogy azokat a szem megjegyezni képes. A kocsivezető vastag üvegtáblából fogja irányítani a motort, mert az óriási légáramlat a gyors menetben máskülönből összelapítaná az embert. A megállást automatikus gépek fogják eszközölni, mivel a rettenetes szálguldásban a kocsivezető nem látná az állomást. A vonat oly gyorsan fog haladni, mint a mennyit az acél és az üveg ellenállási képessége kibír.

— **Alagut a Mont-Blancon keresztül.** A francia Svájcban ismét élénken foglalkoznak a Mont-Blancon keresztül építendő alagut tervével. Az a terv, hogy a franciaországi Le Payet—St. Gervais összekötik a olaszországi Cormaggioreval, úgy hogy a villamos vasut Chamouixig fog közlekedni, azután a Mont-Blancon keresztül mintegy tíz kilométer hosszú alagutot fúrnak. Az építés költségeit, körülbelül százmillió koronára becsülik s az építést hat esztendő alatt akarják befejezni. Monod mérnök már megkapta az engedelmet az olasz hatóságoktól s most — mint a párisi lapok írják — a francia koncesszió megszerzése iránt folytat tárgyalásokat.

— **Aki a vonaton lakik.** A New-Yorkból Amerika keleti részébe utazó közönség figyelmét mindig magára vonja egy öreg ember, aki már 25 esztendő óta napról-napra és egy és ugyanazon a vonalon utazik. Az öreg embernek szabadjegye van és egy amerikai lap most érdekesen írja le folytonos utazásainak okát. Az illető vasutvonalat 25 esztendővel ezelőtt építették. A vasutat az illető ember birtokán is keresztül akarták vezetni, de a földbirtokos az ellen a szándék ellen határozottan tiltakozott. Amikor pedig egy külön bizottság akart vele tárgyalni, fegyverrel fogadta őket és lövéssel fenyegette a bizottság tagjait. Hónapokig tartó tárgyalások után sikerült végre a földbirtokost rábírni, hogy a vasutépítésbe beleegyezzen. A kisajátítási áron kívül még külön szabadjegyet is kapott, amelylyel egész életében ingyen utazhatik az illető vasutvonalon. És az öreg 25 esztendő óta napról-napra megjelenik a vasuti állomáson és idegesen várja a vonatot, amelyen azután elutazik. A végállomáson azután egy másik vonatra száll és visszautazik lakhelyére. Ebben a különös szenvedélyében sem eső, sem zivatar vagy fagy nem gátolja és sohasem lehet olyan rossz időjárás, hogy az öreget visszatartaná rendes napi utazásától.

Szerkesztői üzenetek.

Szerkesztőség zárlat minden hét keddi estéjén van. Kérjük tagtársainkat, hogy levelezésüket vasárnap végezzék, mert ami értesítés keddig nincs a szerkesztőség vagy a központ kezében, az már csak a következő heti számba jöhet.

Összes levelezőinket figyelmeztetjük és kérjük, hogy a szerkesztőséghez közlés végett küldött kéziratokat csak a papír egyik oldalára írják, mert a két oldalra írt szöveg a nyomdába nem adható és így lemásolása folytán a megjelenésben kesedelmet szenved.

Déli vasuti. A pályamesterét támadó közleménye, miután minden aláírás nélkül küldte be, a papirkosárba vándorolt.

Érsekújvár. A közlemény ugyanazon alakban jött, ahogy beküldték. A változtatásokat mindössze az ortográfia és a stilus követelményei eszközölték. Az illető neve azért maradt ki, mert a mondanivalójukat nem irták meg tisztán, világosan

erről a személyről. Mi a gyanúsításokból nem olvashatunk, nekünk a tények kellene és a kommentárt majd hozzáfűzzük mi. Tessék az illető megrovásra méltó cselekedetéről világos és bő tudósítást küldeni és akkor majd érdeme szerint elbánunk vele.

Több munkástárs. A kereskedelmi miniszternek 1905 augusztus 30-án kelt 165.030. sz. rendelete teljes szigorral tiltja az efféle ajándék elfogadását. A rendeletnek ez a része **ő** szerint így hangzik:

„Oly esetekben pedig, ha valóban bizonyul, hogy feljebbvalók a munkásoktól *pénzt kölcsönöznek vagy ajándékot elfogadnak*, az illetők ellen, állásuk alul való azonnali *felfüggesztés* mellett, rögtön indítsák meg a szabályszerű eljárást, melynek rendjén *ellőlük a leghigorubb büntetés alkalmazandó.*“

A bródi szervezet tagjaihoz. Önök félreértették lapunk 33. számában megjelent, a vinkovcei fűtőházról szelő cikkünkben foglaltakat. Abban szó sem esik az önök igazságos előjáróiról. Ott a vinkovcei fűtőházban levő és Bródi névre hallgató művezető viselt dolgait tárgyaltuk.

Gorica-állomás. Az illető basának nevét és hivatalos minőségét nem irták meg. Addig nem közölhetjük.

Értesítjük szervezetünk tagjait,

hogy a központi helyiségben (VII., Rottenbiller-utca 5/b. I. e.) minden csütörtökön este 7—8 óráig **jogi tanácsot** nyervehetnek. Vidéki tagok levélben forduljanak hozzánk. Jogtanácsos **Dr. Kádosa Marcell** (O-utca 48, földszint).

Kiadóhivatali üzenet.

Lapunk jelen száma a villamos vasutasok sztrájkja miatt késett.

Értesítés. A „Magyar Vasutas“ kiadóhivatalában az alant felsorolt könyvek kaphatók:

Peres ügyekben utmutató — — — — —	—60
Wetling: Egyszegénybűnősevangéliuma — — — — —	—80
Marx: Bér munka és tőke — — — — —	—30
Liebknecht: Mit akar a szociáldemokrácia — — — — —	—30
Harrer: Parlamenti választói jog — — — — —	—30
Csizmadia: A föld — — — — —	—10
Proletárok verseskönyve — — — — —	—30
A magyar nép kátéja — — — — —	—10
Hol az igazság? — — — — —	—10
Miért bukott el a vasutas sztrájk? — — — — —	—12
A tizenhármak bűnpere — — — — —	—50
A csuhások — — — — —	—04
Kik a hazaárulók? — — — — —	—06
A szociáldemokrácia evangéliuma — — — — —	—04
A mi hőseink — — — — —	—04
A nép pártja-e a néppárt? — — — — —	—04
Szózat a nőkhöz — — — — —	—04
Kereszténység és szocializmus — — — — —	—04
A szegény ember kenyere — — — — —	—04
Alkotmányt Magyarországnak — — — — —	—06

Kapható továbbá 30 fillérért a „Jogot a népnek!“ feliratu jelvénytű.

Megrendelhető azonkívül kiadóhivatalunkban bármilyen tudományos vagy szépirodalmi munka.

Egyeseknek csak a pénz előleges beküldése ellenében, szervezeteknek leszámolásra is szállíthatunk.

Munkástársak! Mindenütt, ahol megfordultok, követeljétek a Népszavát!

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. (Gyermek- és életbiztosító intézet) Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. szám. Alapított az 1863. évben. Folyó év október havában 1.565,900 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.324,000 kor. értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében 110,192 kor. 92 fillér fizettetett ki. 1906 január 1-től október 31-ig bezárólag 15.115,100 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 13.098,600 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 884,040 kor. 15 fill. s az intézet fennállása óta 11.049,944 kor. 75 fill. fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik, a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

